

"Rahmaniyet, rahîmiyet, hakimiyet, âdiliyet gibi tabirler, Cenab-ı Hakk'ın hem isim hem fiil hem sıfat hem şe'nlerine işaret ederler." İzah eder misiniz?

Allah'ı tanımak ve Ona ibadet etmek üzere yaratılmış bulunan insanın mahiyetine, Allah'ı tanımasına vesile olacak birçok manevî cihaz yerleştirilmiştir. İnsan bunların yardımıyla, Cenab-ı Hakk'ın isim, fiil, sıfat ve şunatını bir derece bilmektedir. Bu sebeple, konumuz olan vecizeyi, insandaki bu özellikten hareket ederek anlamaya çalışmak daha kısa bir yoldur.

Meselâ, ikram etmek bir fiildir. Bu fiili icra eden kişiye 'mükrim' ismi verilir. Bir kişi ikram etme özelliğine sahipse, bu onun için güzel bir sıfattır. İkrâm edicilik ise güzel bir hal ve yüksek bir meziyettir. Buna göre, **Mükrim** "isim", **ikram** "fiil", **ikram edici olma** "sıfat", **ikram edicilik** ise bir hâl, bir "şen"dir.

Bu misâl gibi, Cenâb-ı Hakk'ın, mesela, rezzakiyeti yani rızık verici olması onun mukaddes şunatındandır. Allah, mahlukatına rızık verici olma sıfatına sahiptir. Bu sıfatını icra etmeği dilediğinde terzik (*rızıklandırma*) fiilini icra eder ve **Rezzak** ismi böylece tecelli etmiş olur.

Diğer bir misâl: Âdil olma, İlâhî şunattandır. Allah, adil olma sıfatına sahiptir. Adaletini göstermesi fiildir. Âdil ise bir İlâhî isimdir.

Kanaatimizce buradaki sıfat kelimesi, sözlük mânâsıyla kullanılmıştır, ıstılah mânâsıyla değil. İstılahta Allah'ın sıfatları denilince sıfat-ı zatiye ve sıfat-ı selbiye anlaşılır. Burada geçen sıfat kelimesi, o mânâda değildir.

"**Rahîm Allah**" dediğimizde, burada **Rahîm** ismi, sıfat vazifesi görmüştür. Her isim, bu yönüyle, aynı zamanda bir sıfattır.